The background features a cityscape with a grid overlay in shades of blue and red. A red semi-transparent box is positioned in the lower-left quadrant, containing white text. The text describes a management plan and obligations for world heritage, presented as a program proposal for UPU development.

Plan upravljanja, obaveze iz Plana – UPU
za svjetsku baštinu u participacijskom
procesu – prijedlog programa kao
podloga za izradu UPU

SADRŽAJ PREZENTACIJE

- Strukturne razlike u planskim instrumentima i ograničenja sustava planiranja
- Kontekst izrade Plana upravljanja
- UPU povijesne jezgre
- Ostali setovi podataka
- Smjernice za izradu

STRUKTURNE RAZLIKE U PLANSKIM INSTRUMENTIMA

- Tradicionalno planiranje korištenja zemljišta, kao pasivnije, pragmatično i lokalizirano planiranje, ima za cilj kontrolu korištenja zemljišta kroz sustav prostornog uređenja. Regulacija korištenja zemljišta, koja je u Europi obično vođena planom (Davies et al, 1989), pomaže u usmjeravanju razvoja u određenom smjeru. Odnosno, građevinske dozvole se odobravaju (ili odbijaju) ako je projekt ili prijedlog razvoja u skladu (ili ne) s odobrenim planom korištenja zemljišta i propisima.

STRUKTURNE RAZLIKE U PLANSKIM INSTRUMENTIMA

- Na taj način plan korištenja zemljišta osigurava da se ne dogode neželjene aktivnosti, ali nije u mogućnosti osigurati da se poželjni razvoj dogodi tamo gdje i kada su potrebni.

STRUKTURNE RAZLIKE U PLANSKIM INSTRUMENTIMA

- Iako su planovi korištenja zemljišta imali formalni status i služili su kao službene smjernice za provedbu, kada je došlo do stvarne provedbe, druga područja politike koja su, zbog svojih proračunskih i tehničkih resursa, bila potrebna za provedbu, mogla su lako sabotirati prostorne planove (Kreukels, 2000; Scharpf i Schnabel, 1978).

STRUKTURNE RAZLIKE U PLANSKIM INSTRUMENTIMA

- Uglavnom sveobuhvatna priroda planova korištenja zemljišta u suprotnosti je sa sve ograničenijim resursima. Štoviše, većina planova korištenja zemljišta ima prevladavajući fokus na 'fizičke' aspekte, pružajući 'fizička' rješenja za društvene ili ekonomske probleme.

STRUKTURNE RAZLIKE U PLANSKIM INSTRUMENTIMA

- Strateško planiranje nije jedan pojam, postupak ili alat. Zapravo, to je skup koncepata, postupaka i alata koji se moraju pažljivo prilagoditi situaciji ako se žele postići željeni rezultati.
- Strateško planiranje se odnosi na proces, institucionalni dizajn i mobilizaciju aktera.
- Sadržaj se odnosi na strateška pitanja odabrana u procesu.

STRUKTURIRANJE PLANA UPRAVLJANJA

- Predgovor
- Sažetak
- Vizija

I. UVOD

- Razlozi i potrebe izrade Plana upravljanja
- Obuhvat Plana upravljanja
- Priprema Plana upravljanja

II. SVJETSKO DOBRO I NJEGOVO OKRUŽENJE

II.1. Opis svjetskog dobra i kontaktne zone

- Dubrovnik kao svjetska baština
- Kratki pregled povijesti Dubrovnika
- Urbanističko- arhitektonska i prostorna obilježja svjetskog dobra i njegove kontaktne zone
- Povijesni urbani krajolik

II.2. Izjava o izvanrednoj univerzalnoj vrijednosti (OUV)

- Kriteriji
- Obrazloženje
- Stanje integriteta i autentičnosti
- Opis sastavnica izvanredne univerzalne vrijednosti svjetskog dobra
- Sastavnice šireg značenja

II.3. Postojeći sustav upravljanja

- Mreža dionika
- Pravni i strateški okvir

III. Izazovi

- Pravni izazovi
- Izazovi društva, prostora i okoliša
- Izazovi upravljanja
- Izazov upravljanja rizikom od katastrofa
- Izazov turizma i nosivog kapaciteta

STRUKTURIRANJE PLANA

IV. AKCIJSKI PLAN UPRAVLJANJA

IV.1. Strateške aktivnosti

- Upravljanje dobrom i izgradnja kapaciteta
- Zaštita, očuvanje i održavanje
- Održivi razvoj
- Upravljanje turizmom
- Upravljanje prometom
- Upravljanje rizikom od katastrofa
- Horizontalne aktivnosti

IV.2. Akcijski plan

- Postavke akcijskog plana
- Izvještavanje i praćenje
- Prikaz akcijskog plana

DODACI

- Opis mreže dionika
- Opis područja unutar svjetskog dobra
- Ilustracije
- Participacijski proces
- Spremnost na rizik od katastrofa
- Povezanost horizontalnih aktivnosti zelene i digitalne tranzicije
- Pojmovnik
- Popis kratica
- Popis suradnika na različitim fazama izrade plana i/ili pripreme i provedbe radionica
- Literatura

PARTICIPATIVNI PROCES TIJEKOM IZRADE PLANA UPRAVLJANJA

- Proveden je niz participativnih aktivnosti: **radionica, fokus grupa i intervju sa stanovnicima**, kako bi se što bolje razumjelo situaciju, probleme i potencijale za unaprjeđenje stanja sa stajališta stanovnika
- U prvom participacijskom krugu provedena je i anketa među lokalnim stanovništvom u koju je bilo moguće unositi dodatne komentare i prijedloge
- održana su i dva zborna građana, čime su također prikupljeni podatci, a njihovi zaključci su uvršteni u izradu ciljeva i aktivnosti

OSNOVNI PROBLEMI PROIZAŠLI IZ PARTICIPACIJE GRAĐANA:

➤ **NEGATIVNI DEMOGRAFSKI PROCESI**
(DEPOPULACIJA I STARENJE)

➤ **NARUŠENA KVALITETA ŽIVOTA ZBOG PRETJERANOG, NEKONTROLIRANOG TURIZMA I NEDOSTATKA SADRŽAJA POTREBNIH ZA SVAKODNEVNI ŽIVOT JER JE SVE PODREĐENO TURISTIČKOJ PONUDI, A NE STANOVNICIMA** (ZDRAVSTVENA SKRB, TRGOVINE I DR.) I **GOTOVO ISKLJUČIVA ORIJENTACIJA NA TURIZAM**

➤ **NEPOSTOJANJE OBJEKTIVNO IZRAČUNATOG NOSIVOG KAPACITETA** (*engl. carrying capacity*) **POVIJESNE JEZGRE I WHP-a U CJELINI** (OD STRANE NEZAVISNIH STRUČNJAKA, A PROVJERENOG S LOKALNOM ZAJEDNICOM)

➤ **PROMETNI PROBLEMI** (GUŽVE, MOTORIZIRANI PROMET U MIROVANJU, TURISTIČKI AUTOBUSI, TAKSI, DOSTAVA I PRETOVAR ROBE U ZONAMA STANOVANJA (NPR. PILE I PLOČE), ZAGAĐENJE ZRAKA, BUKA I DR., A NEMOGUĆNOST ADEKVATNE DOSTUPNOSTI I DOSTAVE ROBA I USLUGA STANARIMA PJ-A)

➤ **ZAGAĐENJE** (BUKA, ZAGAĐENJE ZRAKA, ZAGAĐENJE MORA)

➤ **PROBLEMI INFRASTRUKTURE** (KANALIZACIJA, ODVODNJA OBORINSKIH VODA, ELEKTRIČNA MREŽA I DR.)

➤ **ZBRINJAVANJA OTPADA** (PREVELIKE KOLIČINE OTPADA, NEADEKVATNO ZBRINJAVANJE I ODVAJANJE OTPADA, PROBLEM ODVOZA OTPADA I DR.)

➤ **ZELENE POVRŠINE** (PREMALO IH JE I NEADEKVATNO SE ODRŽAVAJU), **URBANO ZELENILLO I PRIRODA** (PADINE SRĐA)

➤ **KOMUNALNI RED, NEPRIDRŽAVANJE PRAVILA I ZAKONA TE NEDOVOLJNE INSPEKCIJE** (GRADEVINSKIH RADOVA, UGOSTITELJSKIH OBJEKATA, IZNAJMLJIVAČA APARTMANA I KUĆA ZA ODMOR ITD.)

➤ **PROBLEMI SIGURNOSTI** (U SLUČAJU PRIRODNIH KATASTROFA, NEGATIVNIH UTJECAJA KLIMATSKIH PROMJENA I DR.) I **SMANJENJE OSJEĆAJA SIGURNOSTI ZBOG VELIKOG BROJA STRANACA I TURISTA KOJI SVAKODNEVNO KORISTE PROSTOR U KOJEMU ŽIVE STANOVNICI WHP-a** (NESIGURNOST JE POSEBNO VEZANA UZ RANJIVE SKUPINE, DJECU, STARIJE OSOBE, SAMCE I DRUGE)

RADIONICA S GRAĐANIMA, 2020.
Izvor: Zavod za obnovu Dubrovnika Dubrovnika

RADIONICA S UDRUGAMA, 2020.
Izvor: Zavod za obnovu Dubrovnika

POZIV GRAĐANIMA NA RADIONICU

Rasprava o strateškom okviru Plana upravljanja zaštićenom spomeničkom cjelinom Grada Dubrovnika.

PETAK, 18. 9. 2020.
15:00 - 17:00 / ONLINE
radionica za udruge civilnog društva
(upute za sudjelovanje će biti proslijeđene nakon registracije)

18:00 - 20:00 / 3. LADA LAZARETI
radionica za građane

SUBOTA, 19. 9. 2020.
9:00 - 11:00 h / ONLINE
radionica za građane
(upute za sudjelovanje će biti podijeljeni nakon registracije)

16:00 - 19:00 / KINO JADRAN
radionica za građane

COVID-19 napomena:
S obzirom na nužne epidemiološke mjere, molimo Vas da svoj dolazak potvrdite na mail zod@zod.hr ili pozivom na broj 020/324 060 od 7 do 16 h. Nakon registracije dobiti ćete upute za online radionice.

Obavezno je nošenje maski, te održavanje razmaka sukladno poznatim uputama. Napominjemo kako je zbog epidemioloških mjera ograničen broj sudionika na radionicama, te je organizirana online radionica i online upitnik za sve građane (bilo da su sudionici radionica ili ne).

Proces izrade Plana upravljanja zaštićenom spomeničkom cjelinom Grada Dubrovnika u završnoj je fazi. U tu svrhu pomoć će u suradnji s ostalim lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim dionicima i stručnjacima, definirane su ključne strateške teme, ciljevi i aktivnosti na koje je usmjeren Plan upravljanja zaštićenom spomeničkom cjelinom Grada Dubrovnika i kojima će se ovaj prvi Plan upravljanja baviti do 2025. godine.

Cijenimo Vaše sudjelovanje i molimo vas da se odazovete ovome pozivu kako bi Plan upravljanja bio što kvalitetniji zajednički dokument.

Svaki sudionik radionice dobit će primjerk radnog nacrtu strateškog okvira s temama, ciljevima i aktivnostima te upitnik s ciljem određivanja prioriteta ciljeva i komentara aktivnosti. Materijali će biti dostupni u fizičkom i online formatu. Molimo sve upućene skupine da poštuju epidemiološke mjere, te u što većoj mjeri koriste online oblike komuniciranja.

ZAVOD ZA OBNOVU DUBROVNIKA
INSTITUCIJA ZA RESTAVRACIJU I ODRŽAVANJE

Arhitektura Lazareti
ZOD
Iero

PLAKAT POZIVA GRAĐANIMA NA RADIONICE U OKVIRIMA DRUGOG PARTICIPATIVNOG KRUGA, 2020.
Izvor: Zavod za obnovu Dubrovnika

RADIONICA PRVOG PARTICIPATIVNOG KRUGA, 2019.
Izvor: Zavod za obnovu Dubrovnika

IZLOŽBA „DUBROVAČKI DIZAJNERI O GRADU“, 2020.
Izvor: Platforma Grada građan

IZAZOVI

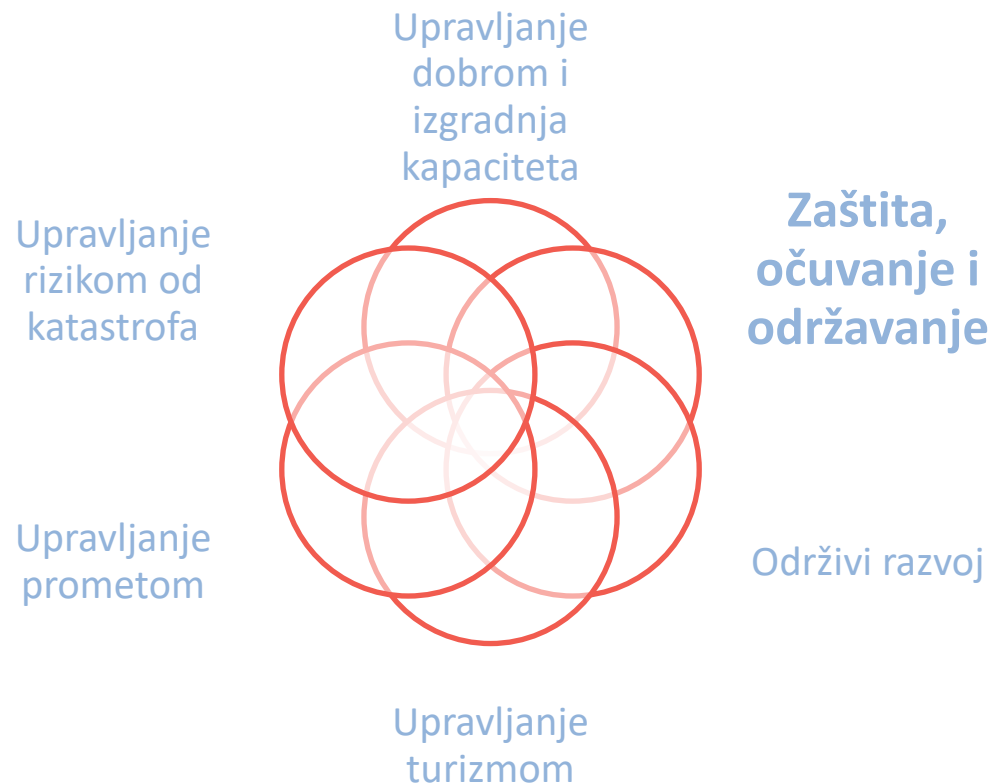
- Pravni izazovi
- Izazovi društva, prostora i okoliša
- Izazovi upravljanja
- Izazov upravljanja rizikom od katastrofa
- Izazov turizma i nosivog kapaciteta

VIZIJA

Grad Dubrovnik štiti i upravlja svjetskim dobrom poštujući zahtjeve društvene, ekološke i gospodarske održivosti.

Upravljanje se provodi s ciljem unaprjeđenja i zaštite baštine, ljudi i okoliša u dogovoru s lokalnom zajednicom i ostalim dionicima, uzimajući u obzir njihove potrebe, istovremeno težeći ciljevima održivog kulturnog, okolišnog, demografskog, ekonomskog, turističkog, infrastrukturnog i planskog razvoja.

AKCIJSKI PLAN

Zaštita, očuvanje i održavanje

CILJ 2: UPRAVLJANJE POVIJESNIM URBANIM KRAJOLIKOM

CILJ 3: OSIGURATI OČUVANJE I ODRŽAVANJE SVJETSKOG DOBRA U SKLADU S IZVANREDNOM UNIVERZALNOM VRIJEDNOSTI

CILJ 4: OSIGURATI UČINKOVIT I PRAVOVREMENI NADZOR SVJETSKOG DOBRA

CILJ 5: UNAPRJEĐENJE RAZINE SVIJESTI UČINKOVITOM EDUKACIJOM O OČUVANJU I ODRŽAVANJU SVJETSKOG DOBRA

CILJ 6: VALORIZACIJA I ODGOVARAJUĆE OČUVANJE OKOLIŠA

TEMA B: ZAŠTITA, OČUVANJE I ODRŽAVANJE

CILJ 3: OSIGURATI OČUVANJE I ODRŽAVANJE SVJETSKOG DOBRA U SKLADU S IZVANREDNOM UNIVERZALNOM VRIJEDNOSTI

- **AKTIVNOST 1:** Izraditi konzervatorsko-krajobraznu podlogu za svjetsko dobro
- **AKTIVNOST 2:** Izrada Urbanističkog plana uređenja (UPU-a) za područje svjetskog dobra s detaljnom razinom obrade
- **AKTIVNOST 3:** Razviti lokalne uredbe nove generacije za standardizaciju projektiranja, dizajna i postavljanja jednostavnih građevina, urbane opreme i drugih intervencija u javnom prostoru za svjetsko dobro
- **AKTIVNOST 4:** Izraditi listu prioriteta za zahvate na zaštiti i očuvanju pojedinačnih kulturnih dobara unutar svjetskog dobra i kontaktne zone
- **AKTIVNOST 5:** Razvoj programa sufinanciranja očuvanja i obnove tradicionalne gradnje
- **AKTIVNOST 6:** Osigurati dodatna sredstva za konstrukcijsku sanaciju i aseizmičko ojačanje graditeljskog fonda svjetskog dobra

AKTIVNOST 2: Izrada Urbanističkog plana uređenja (UPU-a) za područje svjetskog dobra s detaljnom razinom obrade

Iako nacionalno zakonodavstvo na prepoznaje specifičnosti urbanističkog plana za povijesne cjeline, potrebno je unaprijediti postojeći sustav planiranja. Naime, Zakon o prostornom uređenju ne isključuje mogućnost da se urbanistički plan uređenja izrađuje na detaljnijoj razini (nekadašnjega provedbenog ili detaljnoga urbanističkog plana) koji bi odgovarao potrebama izgrađene i konsolidirane povijesne urbane cjeline. Izmjenama i dopunama GUP-a trebalo bi uvesti granice UPU-a koje odgovaraju granicama svjetskog dobra i dati smjernice za njegovu izradu prema razini koja odgovara detaljnom planu uređenja.

Ova razina detaljnosti urbanističkog plana trebala bi riješiti mnoga važna pitanja za funkcioniranje gradske jezgre s otokom Lokrumom, od namjene i korištenja prostora, infrastrukture, prometa, vodoopskrbe, elektroopskrbe, mjera zaštite, uvjeta gradnje do pitanja koja trenutno proizlaze iz više kontradiktornih odluka o uređivanju javnog prostora, kao i problematike koja proizlazi iz primjene Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima. Osim na konzervatorskoj podlozi, takav urbanistički plan za područje svjetskog dobra trebao bi se temeljiti na sociološko-demografskoj i gospodarskoj studiji te studijama nosivih turističkih kapaciteta, energetske učinkovitosti, sigurnosti, prometa, itd.

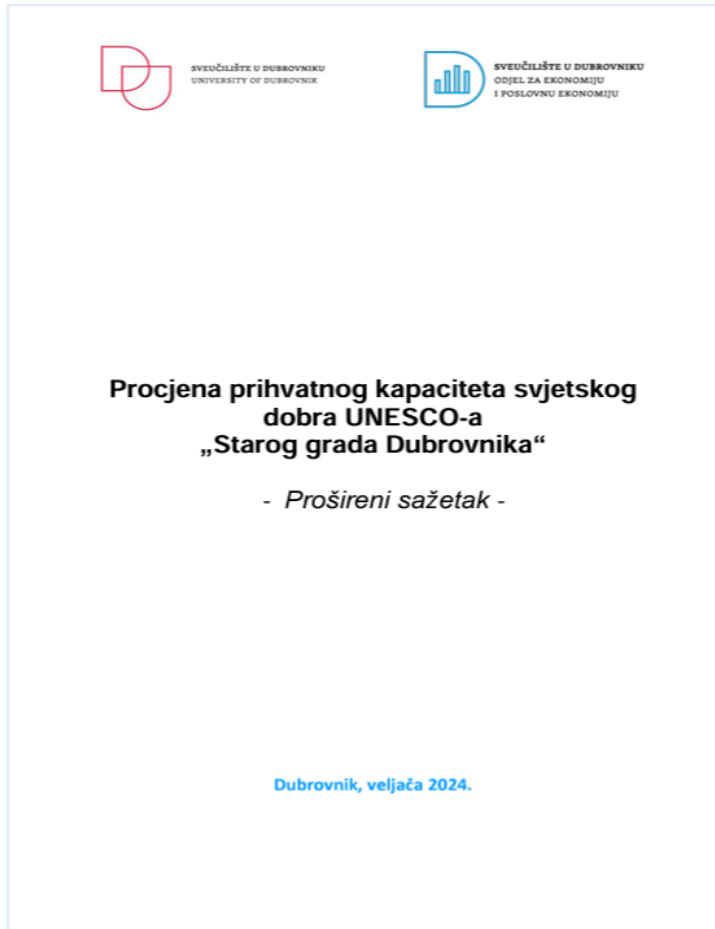
Kao stručne podloge za izradu ovog Plana bilo bi potrebno izraditi i Plan nosivog kapaciteta Grada, Strategiju turizma, Akcijski plan pripravnosti u slučaju opasnosti te izraditi program za Urbanistički plan uređenja (UPU) područja svjetskog dobra u participativnom procesu. Potrebno je donijeti Odluku o izradi na Gradskom vijeću u kojoj će navedene studije biti definirane kao stručne podloge na kojima se bazira Plan.

DOPRINOS ZELENIH CILJEVIMA I PRILAGODBI KLIMATSKIM PROMJENAMA

Donošenje predloženog akta podliježe postupku strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) pa time i utvrđenju pozitivnih i negativnih utjecaja na klimatske promjene koje su dio studija u SPUO postupcima.

STRUČNE PODLOGE – izrađene/u izradi

- utvrđivanje učinaka i posljedica razvoja turizma: procjene opterećenja, analiza sentimenta posjetitelja i stanovnika; sagledavanje alternativnih ishoda
- smjernice i preporuke s ciljem ublažavanja nepoželjnosti i neodrživosti stihijskog događanja turizma i nekontroliranog intenziteta posjeta

- potreba za ublažavanjem potencijalnih prirodnih i antropogenih rizika te jačanje prilagodbe klimatskim promjenama, uz razvoj uspješnog sustava odgovora u slučaju aktivacije rizika
- smanjenje rizika za vrijednosti baštine (autentičnost i/ili integritet i održivost), ali i za ljudske živote, imovinu i životni standard, s naglaskom na očuvanje živog grada

UPU za svjetsku baštinu u participacijskom procesu – prijedlog programa kao podloga za izradu UPU

- Nedovoljno participativna i neinkluzivna praksa prostornog planiranja u suprotnosti je s vrijednostima održivog razvoja i participacije, ravnopravnosti, brige za zaštitu okoliša, socijalne uključenosti i ravnopravnosti (zapisanim u temeljnom državnom dokumentu za usmjeravanje razvoja u prostoru, Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske)
- Moguće je korištenje raznih metoda i alata kako bi se uspostavila suradnja s akterima u zajednici i kako bi se na participativan način, vodeći računa o inkluziji, prikupili ulazni podatci i pripremile smjernice za izradu UPU

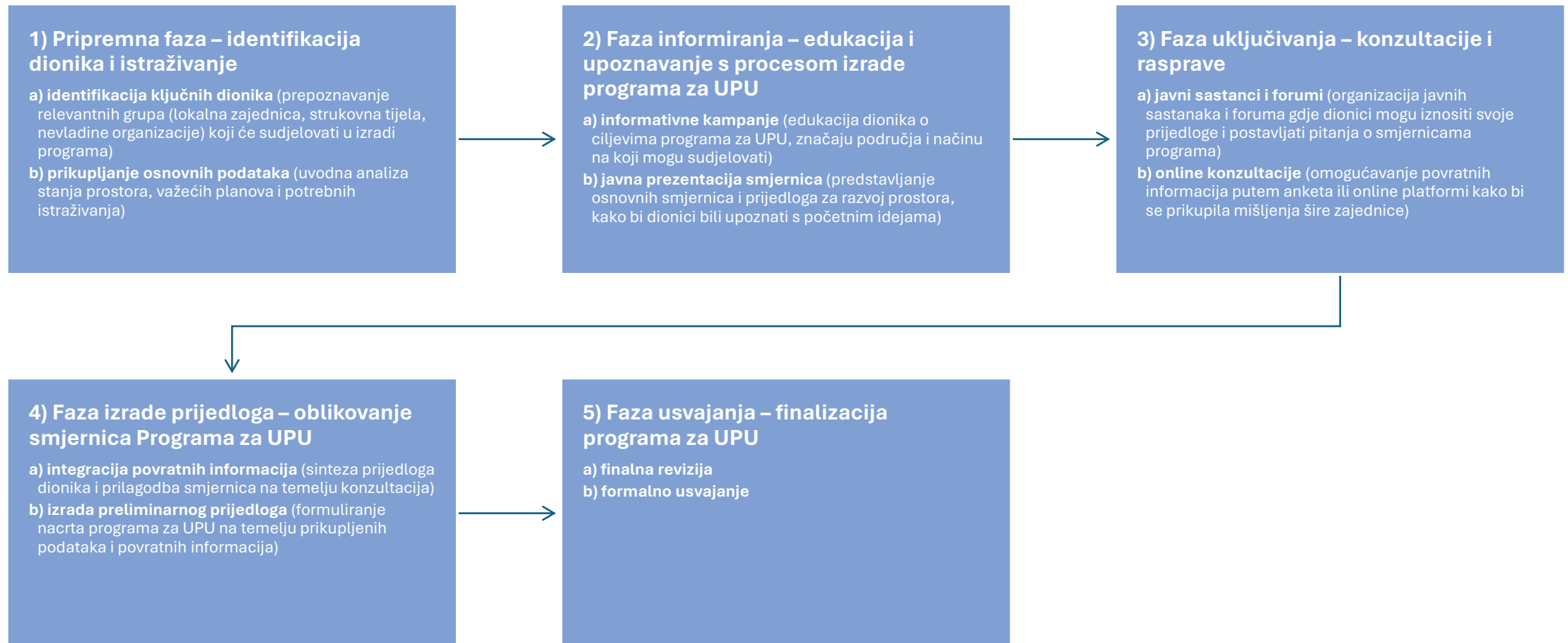
Participativan pristup bitno uvećava mogućnosti za oblikovanje prostornih planova u skladu sa stvarnim potrebama zajednice, prevladavanju konflikata zbog suprotstavljenih interesa, prepoznavanju javnog interesa, kao i zajedničkoj odgovornosti za ponuđena rješenja

UPU za svjetsku baštinu u participacijskom procesu – prijedlog programa kao podloga za izradu UPU

Potreba:

- Provedbe stručne rasprave uoči donošenja odluke o izradi programa kao podloge za UPU s ciljem ugradnje stajališta stručne javnosti u polazišta i ciljeve donošenja programa
- Suradnje s lokalnim stručnjacima i organizacijama kroz uključivanje strukovnih udruženja i akademskih institucija – kako bi se osigurala visoka razina stručnosti u procesu planiranja (*kroz razmjenu specifičnih znanja, provedbu istraživanja i analiza uz doprinos izradi detaljnih smjernica za očuvanje i održivi razvoj prostora svjetskog dobra*)
- Pravovremenog prikupljanja ulaznih podataka i priprema smjernica za izradu UPU na participativan i inkluzivan način, uz uključivanje građana i širokog kruga dionika lokalne zajednice (*fokus grupe, upitnik, anketa, radionica, javna tribina, okrugli stol, world caffe, izložba, vođena tura, predavanje, umjetnička intervencija u prostoru, konferencija za medije, info točka, zborovi građana i sl.*)
- Osiguravanja pravodobnog i transparentnog informiranja, kako bi se građani i dionici pripremili za raspravu i kako bi se osigurali jednaki uvjeti za sudjelovanje

UPU za svjetsku baštinu u participacijskom procesu – prijedlog programa kao podloga za izradu UPU

HVALA NA PAŽNJI!